

MINISTERSTWO RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
DEPARTAMENT POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. +48 22 661 12 77, fax +48 22 661 12 76

www.gov.pl/rodzina, e-mail: sekretariat.dps@mriips.gov.pl

DPS-IV.070.2.9.2021.KK

Warszawa, dnia 9 kwietnia 2021 r.

Szanowna Pani Dyrektor,

w dopowiedz na pismo z dnia 12 marca 2021 r. w zakresie stosowania art. 33 pkt 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Jak wskazano w uzasadnieniu do ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818), w ww. ustawie określone zostały wymagania kwalifikacyjne wobec dyrektora centrum, organizatora usług społecznych, koordynatora indywidualnych planów usług społecznych, organizatora pomocy społecznej oraz organizatora społeczności lokalnej. Zgodnie z ustawą, dyrektor centrum powinien posiadać wykształcenie wyższe, co najmniej 3-letnie doświadczenie na stanowisku kierowniczym w podmiotach wykonujących usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy, powinien ukończyć szkolenie z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych oraz ukończyć specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej lub posiadać tytuł specjalisty w dziedzinie zdrowia publicznego, lub ukończyć studia podyplomowe w zakresie organizacji lub zarządzania w ochronie zdrowia. Dyrektorem może być osoba, która nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego (art. 25 ust. 2).

Analogiczny wymóg w zakresie legitymowania się wykształceniem wyższym, 2-letnim (o rok krótszym niż dyrektor centrum) doświadczeniem na stanowisku kierowniczym w podmiotach wykonujących usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy, ukończeniem szkolenia z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych, jak również przesłankę dotyczącą niekaralności przewidziano w odniesieniu do organizatora usług społecznych (art. 28).

Wymagania wobec osoby zajmującej stanowisko organizatora pomocy społecznej odpowiadają kwalifikacjom, jakie obecnie musi posiadać kierownik ośrodka pomocy społecznej. Oznacza to, że organizator pomocy społecznej powinien spełniać wymogi, o których mowa w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (art. 31 ust. 2).

Zgodnie z przepisem art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Kwestia stażu pracy w pomocy społecznej była wielokrotnie przedmiotem interpretacji organów administracji publicznej jak i sądów administracyjnych. Mimo braku definicji ustawowej „stażu pracy w pomocy społecznej” uznaje się, iż pod tym pojęciem należy rozumieć okres zatrudnienia m.in. w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, których katalog zawarto w art. 6 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej, w organizacjach pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej, w wydziale polityki społecznej urzędu wojewódzkiego realizujących zadania z ustawy o pomocy społecznej. Świadczenie pracy w pomocy społecznej związane jest ściśle z wykonywaniem zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Odnosząc się do kwestii umów cywilnoprawnych oraz innych form aktywności zawodowej należy zaznaczyć, że art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nie wyklucza zaliczenia na poczet wymaganego stażu pracy współpracy w ramach wolontariatu. Takie rozumienie tego przepisu nie budzi wątpliwości w sytuacji, gdy jest to jedyna aktywność zawodowa danej osoby, którą co do zasady może wykonywać każdego dnia w pełnym wymiarze czasu pracy. W sytuacji natomiast, gdy wolontariat stanowi dodatkową aktywność osoby czynnej zawodowo, uprawnienie do zaliczenia stażu pracy w omawianym trybie należy wiązać ze świadczeniem pracy zasadniczej. Takie podejście nie świadczy o dyskryminacji, o której mowa w art. 94 pkt 2b ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, tj. ze względu na zatrudnienie w pełnym albo w niepełnym wymiarze czasu pracy. Jest bowiem wynikiem racjonalnego rozumienia prawa, które nie może prowadzić niejako do dublowania "zachodzących" na siebie okresów aktywności zawodowej, które podlegałyby sumarycznemu uwzględnieniu przy dokonywaniu oceny wymiaru stażu pracy (*vide*: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 stycznia 2018 r. sygn. akt. I OSK 1824/17, Legalis).

Dodatkowo warto mieć na uwadze, że w myśl art. 43 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z późn. zm.) wolontariusz powinien posiadać kwalifikacje i spełniać wymagania odpowiednie do rodzaju i zakresu wykonywanych świadczeń, jeżeli obowiązek posiadania takich kwalifikacji wynika z odrębnych przepisów.

Warto wskazać, że w orzecznictwie sądów administracyjnych pojawia się pogląd umożliwiający zaliczenie umowy zlecenia jako spełniającej kryteria z art. 122 ustawy o pomocy społecznej. Tytułem przykładu - wykonywanie pracy jako pracownik orzekający w zespole orzekania o niepełnosprawności na podstawie umowy zlecenia, zawartej z jednostką organizacyjną pomocy społecznej – Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, jest pracą w pomocy społecznej, o której mowa w art. 122 ustawy o pomocy społecznej (*vide*: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 stycznia 2018 r. sygn. akt II OSK 2908/17, CBOSA).

Rozpatrując omawiane zagadnienie należy również wziąć pod uwagę regulacje w zakresie pracowników samorządowych. Szczegółowy wykaz kierowniczych stanowisk urzędniczych, stanowisk urzędniczych i stanowisk obsługi, jak również minimalne wymagania kwalifikacyjne niezbędne do wykonywania pracy na poszczególnych stanowiskach dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę można znaleźć w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 936, z późn. zm.). Przedmiotowy katalog obejmuje m.in. jednostki organizacyjne pomocy społecznej, w tym ośrodki wsparcia (załącznik nr 3,

tabela III) i precyzuje minimalne wymagania kwalifikacyjne (wykształcenie oraz umiejętności zawodowe oraz staż pracy w latach) w odniesieniu do poszczególnych grup stanowisk.

Natomiast odnosząc się do pytania, czy osoby wykonujące pracę na stanowisku pracownika socjalnego, do których obowiązków w ramach zakresów czynności należy między innymi prowadzenie pracy socjalnej zgodnie z art. 119 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, spełniają wymagania kwalifikacyjne na stanowisko organizatora społeczności lokalnej w przedmiocie posiadania co najmniej 2-letniego doświadczenia w zakresie prowadzenia animacji lokalnej lub innych form pracy środowiskowej, w tym pracy ze społecznością lokalną, wyjaśniam co następuje:

Wśród środowiskowych ról zawodowych pracownika socjalnego wymienia się rolę animatora lokalnego, organizatora sieci społecznych (networkera) oraz lokalnego polityka społecznego (planisty). Wobec powyższego zdaniem Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej, osoby, które udokumentują powyższe działania w ramach wykonywania zadań na stanowisku pracownika socjalnego, posiadają 2 letnie doświadczenia, o którym mowa powyżej.

Dodatkowo uprzejmie informuję, że stanowisko Departamentu nie może być podstawą wykładni powszechnie obowiązujących przepisów prawa i nie jest wiążące dla organów podejmujących decyzje w indywidualnej sprawie.

Z poważaniem

Katarzyna Klimiuk
Zastępca Dyrektora Departamentu Pomocy
i Integracji Społecznej

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/